

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3490/2021. (XI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.X.10.127/2020/8. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Simon Sándor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Budapest Környéki Törvényszékre 2021. február 22-én érkezett alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó alkotmányjogi panasszal élt a Kúria 2020. december 21. napján átvett, Mfv.X.10.127/2020/8. számú ítéletével szemben. Alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria ítélete, valamint a perben másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.20.945/2019/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság a kiegészített, módosított panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak és a bírói döntések alapján az indítványozó 2012. december 1-jétől 2015. december 31-éig értékesítő munkakörben állt az alperesnél, aki nemzetközi tengeri- és légi szállítmányozással foglalkozott, egyebek között budapesti és prágai irodáján keresztül. A perbeli időszakban az alperesnél több átalakítás volt. Az alperesnél az értékesítőknak alapbért fizetettek, mert a korábban működő jövedelmezőségi szabályzat alkalmazásának lehetőségét felfüggesztették. Kezdetben négy értékesítője volt az alperesnek, majd az egyik munkatárs szülési szabadságra ment, akinek a feladatait az indítványozó és egy másik értékesítő vette át, aki utóbb szintén szülési szabadságra ment; feladatainak azon részét, amely az elsőként kivált értékesítő üzleteivel volt kapcsolatban, az indítványozó vette át. Később újabb munkatárs távozott 2015. júliusától. Ebben az időszakban az indítványozó részben a tartósan távollevő kollégák feladatainak ellátását végezte, részben a prágai irodába felvett, gyakorlattal nem rendelkező munkavállalók munkavégzésének elősegítése miatt jelentős többletmunkát teljesített. Az alperes 2015. augusztus 1-jétől az indítványozó munkabérét felemelte, szeptemberben az átalakulás során végzett munkája ellenében menedzseri pozícióba került, majd az alperes 2016. július 24-ével rendes felmondással megszüntette munkaviszonyát. Ennek indokolása szerint az általa betöltött pozíció a cégnél megszűnt. Az indítványozó bírósághoz fordult, elmaradt munkabér megfizetését kérte és sérelemdíj címén is igényt érvényesített. Arra hivatkozott, hogy két volt munkatársa munkakörébe tartozó többletmunkavégzés ellátásáért nem kapta meg a részére jogszerűen járó munkabérét, vagyis a helyettesítési díjat. Az alperes a munkák jelentős részét ellátó indítványozót nem érdeme szerint díjazta, ezzel előfölnnyel visszaélő, rosszhiszemű magatartást tanúsított. Az alperes a teljesítési igények egyoldalú meghatározásával az indítványozó méltányos érdekeit semmibe vette, károsította annak szellemi és testi egészségét. Az indítványozó olyan hosszú időtartamú napi munkavégzésre volt kénytelen, amely alvási problémákat okozott, magánélete súlyos válságba került, párkapcsolata megromlott; minderre figyelemmel sérelemdíjat kért az alperestől.
- [3] Az első fokon eljáró Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 23.M.327/2016/43. számú ítéletével a keresetet elutasította, a törvényszék az ítéletet helybenhagyta, a Kúria a törvényszék ítéletét hatályában fentartotta.
- [4] 1.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozva – több alkotmánybírósági döntés felhívása és a bírói döntésekben megjelenő jogértelemzés, a bírói döntések indokolása kritikája mellett – előadta, hogy az eljáró bíróságok nem pártatlanul és nem tisztességesen jártak el.
- [5] A tisztességes eljárás hiányára mutat az ügyben, hogy a tényállás nem került feltárára. Erre figyelemmel megalapozatlan és jogszabálysértő ítéletet hozott mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság, az eljáró bíróságok a jogértelmezés kérdésében súlyos hibát követtek el, sem a jogalkotói szándékot, sem a munkavállalók

szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelvet nem vették figyelembe. A Kúria az indítványozó által hivatkozott és idézett jogszabályhelyekkel kapcsolatban *expressis verbis* kijelentette, hogy alaptalan a hivatkozás, gyakorlatilag kijelentve, hogy ilyen szabály nincs. A Kúria indokolásában olyan alkotmánybírói határozatra hivatkozik, mely a jelen ügy tényállásától különböző, ahhoz semmi köze sincs. Az eljáró bíróságok a fegyveregyenlőség elvét nem vették figyelembe, mert amíg az indítványozó okiratokkal bizonyított, addig az alperesnek pusztán nyilatkoznia kellett és annak alapján valóban fogadta el a bíróság minden hivatkozását. A tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog része a tényállás pontos felderítése, ez a bíróságnak olyan kötelezettsége, amely nélkül nem hozható megalapozott döntés, ha a bíróság a tényállás nem deríti fel teljesen, akkor annak közvetlen következménye lesz a hibás döntés, amely sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, hiszen a mellett, hogy a fél érdekét nem veszi figyelembe, a bíróságokba vetett közbizalmat rombolja, amely ellen az Alkotmánybíróknak fel kell lépnie.

- [6] A panasz szerint az Abtv. 29. §-a által megfogalmazott kritérium teljesül, hiszen a bírói döntést alapjaiban befolyásolta a tényállás felderítetlen volta, mely alaptörvény-ellenes, hiszen az Alaptörvény a tisztességes eljáráshoz való jogot rögzíti. Továbbá alapvető alkotmányjogi jelentősége van annak, hogy a bíróságok figyelmét az Alkotmánybírók mindenkor felhívja arra, hogy semmilyen körülmények között nem sérthetik a felek tisztességes eljáráshoz való jogát, hogy az eljárásjogi szabályokat ilyen durván megsértik. Nem a kedvezőtlen döntés ténye tehát a kérelem indoka, hanem önmagában szükségszerűen alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés az, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló, alaptörvény-ellenességet jelentő eljárási hibát követ el a bíróság.
- [7] A panasz szerint a tisztességes eljárás másik fontos vetülete a jogértelmezés. Az alapul fekvő ügyben az elsőfokú bíróság *expressis verbis* kijelentette, hogy az új Mt. még áttételesen sem tartotta meg a korábbi szabályozást. Az indítványozó nézete szerint nyilvánvaló alkotmányossági aggályt vet fel a jogértelmezés elmaradása, hiszen az elsőfok részéről gyakorlatilag a jogszabály szöveg szerinti értelmezése jelenik meg az indokolásban. A bíróság teljesen figyelmen kívül hagyta az indítványozó hivatkozását a jogalkotói szándék vonatkozásában, egészében elvetette, vagy nem értette, nem értékelte a két Mt. összehasonlító elemzését. Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a régi Mt. vonatkozó részeit közösségi irányelv alapján implementálta a jogalkotó a hazai jogba, amely értelemszerűen és szükségszerűen benne van az új jogszabályban is, ha szövegszerűen nem is jelenik meg. A bíróság tényleges hatásában az irányelv implementációt eliminálta, a bíróságok nem az irányelvvél összhangban értelmezték a hazai jogot, továbbá, ha egy adott irányelvet a hatálybalépésétől kell értelmezni és alkalmazni, akkor e kötelezettség fennáll később is, mert a tagállami jogban bekövetkező jogszabályi változás nem eredményezheti az irányelv alkalmazás és értelmezés kötelezettségének elenyészését csupán annak kapcsán, hogy a tagállami jog szövege, illetve a jogszabály száma megváltozik.
- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybírók az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [9] Az Abtv. 27. §(1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírókhoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai ítélettel zárult ügyben felperes volt [Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pont], számára hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A jelen esetben a panaszt határidőben nyújtották be. Az Alkotmánybírók főtárgya az indítványozót hiánypótlásra hívta fel. Az indítványozó a hiánypótlását határidőben nyújtotta be.
- [11] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybírók gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak

az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek eleget tesz.

- [12] Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]] Az indítvány e követelményt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában teljesíti.
- [13] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a másodfokú ítéletet hatályában fenntartó kúriai ítéletet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogába ütközőnek tartotta sérelmezve azt, hogy a Kúria szerinte tévesen értelmezte az Mt. szabályait, az elsőfokú és másodfokú bíróság pedig nem tárta fel a tényállást. Tartalma szerint így az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz valójában a Kúria döntésének felülbírálatára irányult. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Abtv. 27. §(1) bekezdése értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következetes gyakorlata értelmében az Alkotmánybíróság a bírói döntés iránya, illetve a bírósági eljárás felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]]. Az indítvány a Kúria eljárásával összefüggésben nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségűként értékelhető kérdést, illetve olyat, amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a támadott kúriai ítélettel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [15] 4. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. november 9.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/503/2021.

